

ZLATKO SIROVEC

– Tehnika traži trideset
tesara po cijeloj
Hrvatskoj. Ne nađemo li
ih, dovest ćemo ih preko
tvrtke u Sloveniji

Foto: Ratko Mavar

STRANI RADNICI

Hrvatske
tvrtke idu
po Bosance
preko
Slovenije

MILAN VRDOLJAK:

– Ne uspijemo li ništa postići
u pregovorima s Vladom,
vrlo je izgledno da će Ricardo
registrirati tvrtku u Sloveniji

Foto: Ratko Mavar

Građevinari, prijevoznici, brodograditelji te cijela metalska industrija panično traže radnike po Hrvatskoj. Ne uspiju li pregovori s Vladom, koja nastavlja provoditi rigoroznu politiku kvota za uvoz stranih radnika, hrvatski će poduzetnici sve više osnivati tvrtke u Sloveniji. Liberalniji odnos prema angažiranju stranaca dobar je mamac bez obzira na dodatan trošak

pišu **EDIS FELIĆ** i **ALEKSANDAR TEŠIĆ**

lider@lider.media

Ne promijeni li uskoro hrvatska vlada rigorozne kriterije za popunjavanje kvota za zapošljavanje stranaca, moglo bi se dogoditi da već ove godine hrvatske tvrtke odluče registrirati tvrtke kćeri u susjednoj Sloveniji. Naime, slovenski propisi o zapošljavanju strane radne snage mnogo su liberalniji od hrvatskih, pa bi hrvatske tvrtke radnike mogle uvesti preko svoje slovenske tvrtke. Budući da su obje zemlje u Europskoj uniji, ti bi radnici mogli raditi i u Hrvatskoj.

Milan Vrdoljak, suvlasnik Ricarda, najveće autoprijevoznike tvrtke u Hrvatskoj, kaže da o toj mogućnosti ozbiljno razmišljaju. Sve će ovisiti o skorašnjim pregovorima između HUP-ove Udruge prometa, na čijem je Vrdoljak čelu, i Vladinih predstavnika. HUP će na tom sastanku predstavljati i druge udruge, a tema će biti upravo liberalizacija uvoza radne snage.

– Ne uspijemo li ništa postići u pregovorima s Vladom, vrlo je izgledno da ćemo se morati odlučiti na taj potez, odnosno registrirati ćemo tvrtku u Sloveniji – kaže Vrdoljak.

Od projekta do projekta Dodaje da nije isključeno da i drugi autoprijevoznici razmišljaju o tome jer im radne snage kronično nedostaje. Uz to, osim što sustav kvota ograničava, dugo traje postupak za dovođenje stranih stručnih kadrova. Kako kažu u Hrvatskoj gospodarskoj komori, u Sloveniji poduzetnik od tamošnje burze rada mora zatražiti da mu pošalje nezaposlene određene struke. Ako u roku od osam dana ne dobije nikoga, vrlo brzo izda mu se radna dozvola za strance tražene struke, ali samo za određeni projekt, nakon čega stranac mora napustiti Sloveniju; može ostati ako tvrtka počinje nov projekt odmah nakon završetka radova.

Kad je pak Hrvatska u pitanju, kako smo naveli, osim ograničenja imamo dulje procedure, čak i administrativne zapreke. **Dragutin Kamenski**, vlasnik građevinske tvrtke Kamgrad, veli da je velika administrativna zapreka obveza to što tvrtka, prije nego što joj

DJELATNOSTI U KOJIMA SU HRVATSKE TVRTKE OD 2014. NAJVIŠE OTVARALE SVOJE TVRTKE U SLOVENIJI

cestovni transport | 34 |

odnosi s javnošću | 27 |

posredovanje u trgovini raznovrsnim proizvodima | 18 |

nespecijalizirana trgovina na veliko | 16 |

gradnja stambenih i drugih zgrada | 13 |

trgovina automobilima i lakim motornim vozilima | 12 |

trgovina na veliko žita, cigareta, sjemena i krmne smjese | 10 |

Izvor: AJPES (slovenski poslovni registar)

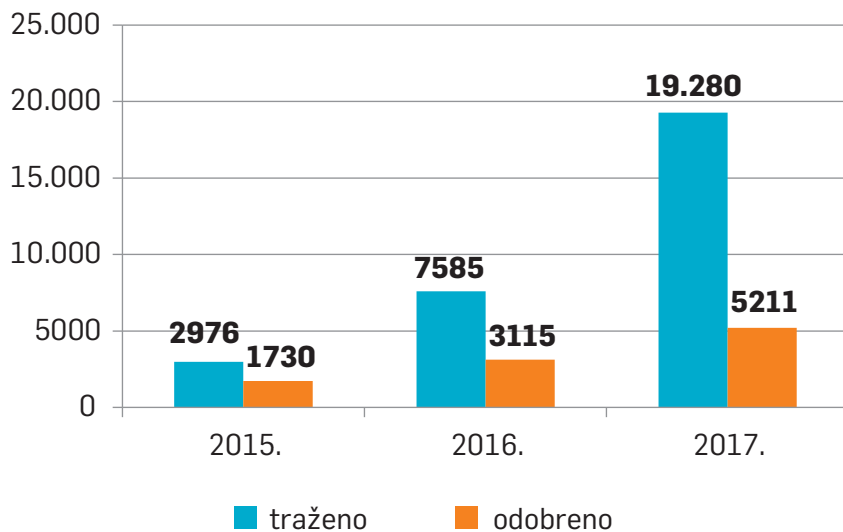
se odobri broj stranih radnika unutar kvote za graditeljstvo, mora MUP-u dostaviti podatke o tim radnicima, što je gotovo nemoguće.

– Kako da ja znam imena tih ljudi, godine i mjesta rođenja, matične brojeve kad nemam pojma hoću li uopće dobiti dozvole u kvoti za graditeljstvo i koliko njih?! To je besmisleno. Oni meni trebaju reći koliko mogu uvesti radnika i dati mi rok; kad ih dovedem, onda ću otići na MUP prijaviti ih – kaže Kamenski.

Tko prvi, njegova djevojka Tako mogu profitirati samo one tvrtke u kojima već rade strani radnici, i to na crno. One već imaju njihove podatke i dovoljno je samo da ih predaju MUP-u te zatraže dozvole za njih ako odluče legalizirati njihov rad u Hrvatskoj. Kamenski je pun kritika i kad je riječ o kriteriju dodjele broja dozvola unutar određene kvote. ‘Tko prvi, njegova djevojka’, kaže, što znači da tvrtke koje prve podnesu zahtjeve dobivaju dozvole. Kamenski smatra da kriterij treba biti takav da svaka tvrtka može zaposliti određeni postotak stranih radnika u odnosu na ukupan broj već zaposlenih u njoj. Trebalo bi cijeliti i važnost projekata, odnosno je li riječ o velikim ili malim projektima.

Svi sugovornici s kojima smo razgovarali bili su, poput Vrdoljaka i Kamenskoga, kritični prema hrvatskom sustavu kvota i svi su hvalili slovensku vladu koja je na vrijeme prepoznala taj problem te maksimalno liberalizirala uvoz strane radne snage. I zaista se može reći da je tako; štoviše, najnoviji podaci o rastu industrijske proizvodnje u Hrvatskoj za prosinac od 14,9 posto u odnosu na prosinac 2015. bili su prilika premijeru **Andreju Plenkoviću** da poentira, indirektno pripisujući zasluge svojoj vladi. Međutim, očito je da njegova vlada, kao ni prethodne dvije, nije išla ukorak s potrebama na koje je upućivao toliki rast proizvodnje, što se vidi iz broja zahtjeva za strane radnike posljednjih godina. Tako je, prema podacima Ministarstva rada i mirovinskog sustava, 2015. bilo zahtjeva za ukupno 2976 stranih radnika, godinu poslije porastao je 2,5 puta, tj. na 7585. U ovoj su pak godini hrvatske tvrtke iskazale potrebu za čak 19.280 stranih radnika, ➔

Rast godišnjih zahtjeva i odobrenih kvota za strane radnike

Izvor: Ministarstvo rada

➔ dakle ponovno 2,5 puta više nego godinu prije i čak 6,5 puta više nego u 2015. Očito je, dakle, da se tržište dinamizira, no Vladi ti pokazatelji, čini se, ne znače mnogo. Ipak, kako se i sâm Vrdoljak nada, možda će više značiti na skorašnjemu sastanku hupovaca i Vlade. Nada je jedno, a vjera drugo, pa zato i neke druge tvrtke ozbiljno razmatraju mogućnost registriranja tvrtke kćeri u Sloveniji. Jedna od njih je Tehnika koja je lani bila, nakon godina stagnacije, u velikom zamahu, a projekti koje očekuje u ovoj godini sugeriraju da će joj trebati još radnika. Tvrtkin glavni direktor **Zlatko Sirovac** kaže da mu u ovom trenutku nedostaje trideset tesara i da ih traži po cijeloj Hrvatskoj te se boji da će morati pozvati strance. – Tvrtka u Sloveniji, ako se odlučimo na to, mogla bi dovesti radnu snagu iz inozemstva, a onda bismo njezine radnike angažirali u Hrvatskoj – kaže Sirovac. Ne zna kad bi se to moglo dogoditi, no sudeći prema našem dojmu, ove godine sigurno, najvjerojatnije za dva do tri mjeseca.

I DIV ide u Sloveniju Još neke građevinske tvrtke, čiji direktori nisu željeli da ih spomenemo, planiraju osnovati tvrtku u Sloveniji, osim ako ne bude radikalna zaokreta u Vladinoj politici prema zapošljavanju stranaca. I vlasnik Brodosplita **Tomislav Debeljak** kaže da je vrlo izgledno da registriraju tvrtku u Sloveniji ili čak nekoj drugoj članici EU u kojoj su propisi za uvoz radne snage liberalniji.

– Svoje smo ugovore koncipirali tako da ih možemo ispuniti, ne riskirajući previše s uvoznim kvotama. Međutim, bude li trebalo i ne odobri li se uvoz radne snage, bit ćemo prisiljeni uvoziti je iz zemalja EU – kaže Debeljak.

Koliko tvrtki razmišlja o toj mogućnosti, teško je zasad

BROJ ODOBRENIH DOZVOLA ZA STRANE RADNIKE U 2017.

brodogradnja	2320
graditeljstvo	2080
promet	300
metalska industrija	200
turizam i ugostiteljstvo	175
prerađivačka industrija	40
informatika	38
kultura	23
poljoprivreda i šumarstvo	20
zdravstvo	15
UKUPNO	5211

reći. Podatke o tome tko želi ići u Sloveniju nemaju ni u HUP-u, no pravna savjetnica **Admira Ribičić** ne isključuje takav razvoj događaja.

– Iako službenu statistiku nemamo, možemo samo pretpostaviti da vjerojatno ima slučajeva otvaranja tvrtki u Sloveniji zbog problema s nedostatkom tražene radne snage i nefleksibilnosti kvote za uvoz stranaca. Također možemo pretpostaviti da poduzetnici takve tvrtke otvaraju u djelatnostima u kojima kronično nedostaje radne snage, a to su prije svega graditeljstvo, turizam, promet i brodogradnja – kaže Ribičić.

Ne treba ni sumnjati da bi zbog rigoroznih hrvatskih propisa najveću korist imala država Slovenija i ta mošnji računovodstveno-knjigovodstveni servisi. Registracija nove tvrtke stoji otprilike 1500 eura. Prema riječima **Gregora Borošaka**, direktora slovenske agencije Spin, imaju iskustva i s registracijom tvrtki kćeri iz Hrvatske. A ta tvrtka, koliko god bila mala, mora za direktora plaćati poreze i doprinose te vođenje knjiga. Bez obzira na to jesu li troškovi veliki ili mali, to potvrđuje koliko su hrvatske tvrtke bačene u očaj kad moraju predvidjeti i troškove za poslovanje u Sloveniji.

Bosanci otišli iz BiH Postoji, doduše, još jedna mogućnost dovođenja stranaca – angažiranje, primjerice u građevinarstvu, kooperanta iz Slovenije. Takvo iskustvo ima čakovečko Međimurje graditeljstvo koje je angažiralo slovenskog podizvođača za poslove u Sloveniji, no jednako ga tako može angažirati u Hrvatskoj. Predsjednik Uprave Međimurje graditeljstva **Goran Knežević** kaže da i oni imaju isti problem, ali i dobru suradnju sa slovenskim partnerom. Također je vrlo kritičan prema sustavu kvota.

– Osim što procedure usporavaju i kriteriji su loši, problem je što se samo jedanput na godinu odlučuje kolike će biti kvote umjesto da se to radi kvartalno, na temelju procjena o potrebama. Naime, nekom građevincu u proljeće možda treba pedeset radnika, ali neće mu ih toliko trebati ljeti, kad u radovima vlada zatišje, ili pak zimi. I kamo će on onda s njima? – pita se Knežević.

Jednako razmišljaju u HGK. Tu je još jedan problem. Kao što kaže Kamenski, ove godine kvota je povećana na 5211 dozvola, ali prvi je put pitanje hoće li je građevinari, brodograđevinari i autoprijevoznici uspjati ispuniti. Za te sektore nedostaje radnika iz BiH. Kamenski kaže da smo zakasnili jer bosanski radnici, kojih je najviše dolazilo raditi u Hrvatsku, posebno zbog blizine i jezične bliskosti, nisu mogli čekati. I Knežević kaže da su ih 'usisali' Nijemci, Austrijanci i Slovenci, zbog čega je radnike čak tražio po Makedoniji, ali ondje ih nema previše. Jesmo li onda zakasnili, čak i ako liberaliziramo propise poput Slovenaca? Kamenski navodi svoj primjer. Nakon aerodroma u Zagrebu i Dubrovniku sada gradi splitski, što su već referencije da bi mogao sudjelovati na natječajima u inozemstvu. Međutim, ne može jer nema dovoljno radnika i boji se da ih više nikada neće biti toliko kao prije. Zato je možda zadnji čas da Vlada nešto učini. ■